

Priložnosti in nevarnosti tretje svetovne vojne

email: info@democraticmodernity.com
website: <https://democraticmodernity.com/>

1. del

Konflikti med državami v svetovnem sistemu kapitalistične modernosti

Predstavljajte si, da je vojna in ena od vojskujočih se strani tega ne prepozna. Lahko rečemo, da tretja svetovna vojna divja že od razpada Sovjetske zveze pred več kot 30 leti. Prizadet je vsak del sveta. S posledicami te vojne se sooča vse človeštvo, medtem ko so centri moči kapitalistične modernosti za ta spopad mobilizirali vse svoje vire. To stanje vojne prepoznavajo zgolj demokratične sile – ljudska gibanja, protisistemske sile¹, sindikati, združniki, umetniki, intelektualci itd. Vendar to počnejo stežka in neodločno. Šele zdaj lahko zaradi izjemne vojaške zaostritve razmer v Ukrajini situacijo okličemo s pravim imenom. Tretja svetovna vojna oblikuje naš današnji svet. Demokratične sile v lokalnih regijah, državah, na celinah in po vsem svetu se soočajo z izzivi, kako razumeti ta politični razvoj in iščejo učinkovit odziv proti njemu. V nadaljevanju poskušamo predstaviti osnovne motive in konflikte sil kapitalistične modernosti v tretji svetovni vojni ter opredeliti njene specifične značilnosti in razlike v primerjavi s prejšnjimi globalnimi konflikti. Prikazali bomo tudi načine, kako lahko demokratične sile sveta izkoristijo svoje neizbežno sodelovanje v tej vojni za oblikovanje alternative kapitalistični modernosti in reševanje najbolj perečih družbenih problemov 21. stoletja. Dokler bo večina demokratičnih sil še naprej ignorirala dejstvo, da so tudi same akterji tretje svetovne vojne, bodo zmago lahkomišlno prepuščale silam kapitalistične modernosti, s tem pa bodo omogočile uničenje temeljev človeškega življenja

¹ Abdullah Öcalan v knjigi *Sociologija svobode* analizira pet gibanj, ki so po njegovem mnenju protisistemske sile: zapuščina realnega socializma, ponovno vrednotenje anarhizma, feminizem: upor najstarejše kolonije, ekologija: upor okolja, kulturna gibanja: maščevanje tradicije nad nacionalno državo (1).

Vojna v Ukrajini vodi v priznanje

»Gre za neke vrste tretjo svetovno vojno, ki poteka po delih.« (2) Te besede je junija 2015 izrekel papež Frančišek v zvezi s takratnimi dogajanjem na Bližnjem vzhodu in tudi v Ukrajini. Medtem ko je nemška kanclerka izjavila: »Delam vse, da preprečim stopnjevanje, ki vodi v tretjo svetovno vojno« (3), je ameriški predsednik Biden dejal: »Naredili bomo vse, da v Ukrajini ne bomo bojevali tretje svetovne vojne«. (4) Take izjave še naprej prikazujejo tretjo svetovno vojno kot scenarij prihodnosti. Toda papež je poleti 2022 zaostрил svojo oceno: »Menim, da je izbruhnila tretja svetovna vojna.« (5)

V medijih se o tem vprašanju še vedno razpravlja z mednarodne perspektive predvsem zaradi enega od možnih izidov vojne v Ukrajini, ki pa se še ni zgodil. To je samo še bolj uničujoče. Presenetljivo je, da se uporaba jedrskega orožja vedno znova omenja kot merilo, ki naj bi določilo začetek globalne vojne. Ker se doslej v Ukrajini to še ni zgodilo, po ocenah večine mednarodnih medijev še vedno ni mogoče govoriti o svetovni vojni. Dve svetovni vojni iz prejšnjega stoletja veljata za referenčni okvir za resda zahtevno ugotavljanje, ali je svet že v tretji svetovni vojni ali ne: vztrajni fizični spopadi, ki trajajo več let, mobilizacija milijonov vojakov, razmeroma jasne frontne črte, bolj ali manj stabilna zavezništva, podobe množičnega uničevanja in – kot že omenjeno – uporaba jedrskega orožja. Vidne demokratične sile v različnih delih sveta prepoznava, da tretja svetovna vojna traja že vrsto let, zato lahko v svojih družbah uspešno vodijo demokratično politiko. To velja tako za zapatistično gibanje v Mehiki (6) kot tudi za PKK v Kurdistanu in na Bližnjem vzhodu (7). V tem pogledu so ta gibanja bistveno dlje od večine demokratičnih sil v drugih delih sveta, ki se bodisi izogibajo tej ključni politični ugotovitvi ali pa razmer niso sposobne analizirati in artikulirati. Pokazali bomo, da je svetovno vojno v praksi mogoče opazovati že dlje časa, a si te sile na žalost še naprej zatiskajo oči, čeprav njihova demokratična praksa od njih vse bolj terja, da naj delujejo v interesu delavcev, žensk, mladih ter vseh družb in zatiranih ljudstev sveta.

Spor nacionalnih držav zaradi multipolarne svetovne ureditve

Eden glavnih konfliktov v tretji svetovni vojni poteka zaradi medsebojnega tekmovanja najmočnejših nacionalnih držav ali zveze več držav, kot je EU, za najugodnejši položaj moči v vse bolj jasno začrtanem multipolarnem svetovnem redu. V tem procesu lahko opazujemo kako ZDA, EU, Velika Britanija, Rusija in Kitajska – pa tudi druge nacionalne države, kot sta Indija in Japonska – druga proti drugi uporabljajo najrazličnejša gospodarska, medijska, vojaška, biološka in politična sredstva. Od konca druge svetovne vojne je prevladovalo bipolarno razmerje moči. Po razpadu Sovjetske zveze so se ZDA lahko za kratek čas navdušeno veselile položaja »prve in zadnje svetovne velesile«. Če se izrazimo z danes arogantno zvenečimi besedami ameriškega geostratega Georgea Friedmana: »ZDA so gospodarsko, vojaško in politično najmočnejša država na svetu in njena moč nima pravega izzivalca.. [...] Združene države so zaradi svoje inherentne moči in geografske lege osrednji akter 21. stoletja.« (8) Vendar je hitro postalo jasno, da se ZDA kot edina vodilna sila kapitalistične modernosti ne morejo spopasti z izjemno velikimi problemi, ki jih je generiral in zaostroval njihov sistem. Postopno izgubljanje prestiža in moči ZDA je danes doseglo točko, ko prej omenjene sile odkrito kljubujejo zahtevi ZDA po izključnem vodstvenem statusu ter aktivno tekmujejo za svoje položaje v multipolarni svetovni ureditvi. Riza Altun, vodilni član PKK, to dinamiko opisuje takole: »Sistem išče izhode iz krize. Vsaka imperialistična država oblikuje in uresničuje svoje načrte za njeno premaganje. Pri tem se zapleta v notranja protislovja in boje. Obenem države tekmujejo na svetovni ravni in povsod po svetu ustvarjajo kaos.« (9) V tem procesu vsaka od sil kapitalistične modernosti uresničuje svojo strategijo, ki izhaja tako iz njenega specifičnega geostrateškega položaja kot iz njenih političnih, gospodarskih, vojaških in družbenih razmer. Na kratko si oglejmo strateško usmeritev štirih najmočnejših konkurenčnih nacionalnih držav v tretji svetovni vojni.

Formula treh Natov

ZDA so se dolgo upirale temu, da bi se odrekle svoji avtokraciji in vodenju kapitalistične modernosti. Niti številna vojaška posredovanja po 11. septembru 2001, zlasti na Bližnjem vzhodu, niso mogla preprečiti, da ne bi nanje čedalje pogosteje gledali kot na nestabilnega in omahujočega velikana. Kljub temu pa nihče ne more zanikati, da ima država še vedno izjemno vojaško, gospodarsko in politično moč in da jo je za uveljavljanje svojih interesov pripravljena uporabiti po vsem svetu. Še zlasti odkar je na oblasti Bidnova administracija pa lahko obenem vidimo, da se ZDA vse bolj zanašajo na zvezo Nato, da bi lahko ohranile vodilni položaj v tretji svetovni vojni. Kar se je na začetku Bidenovega mandata še dvoumno imenovalo »zavezništvo demokracij sveta«, je od začetka vojne v Ukrajini postalo trdo sredstvo za aktivacijo in discipliniranje držav članic pod anglosaškim vodstvom (ZDA, Združeno kraljestvo). ZDA so se odločile za strategijo zapletanja Rusije in Kitajske v dolgotrajne vojne na njenem pragu – v Ukrajini, Gruziji ali na Tajvanu –, in jih tako oslabiti, hkrati vojaško še bolj vključiti v konflikt EU, posamezne države EU narediti gospodarsko odvisne od ameriške oskrbe z energijo in vzdrževati njihovo politično neenotnost. Celovit pristop, ki ga ZDA izvajajo na svetovni ravni, je nedavno povzel član izvršnega sveta PKK Duran Kalkan:

»Da bi podaljšali življenjsko dobo sistema in njegov vodilni položaj, v nekaterih krogih govorijo o upoštevanju »formule treh Natov«. Prvi v tej formuli je »evropski Nato«. Očitno je, da je boj tega Nata usmerjen proti Rusiji. Drugi je »pacifiški Nato«, ki je usmerjen proti Kitajski. Septembra 2021 so Združene države skupaj z Avstralijo in Združenim kraljestvom oblikovale zvezo AUKUS². Tretji je »bližnjevzhodni Nato«, uperjen proti Iranu. Jedro tega zavezništva tvorijo Izrael in

² AUKUS (akronim Avstralije, Združenega kraljestva in Združenih držav Amerike) je tristranska vojaška zveza, ki so jo sredi septembra 2021 sklenile Avstralija, Združeno kraljestvo in Združene države Amerike. Predmet sporazuma je podpora ZDA in Združenega kraljestva Avstraliji pri razvoju in uporabi jedrskih podmornic. Poleg tega naj bi si izmenjali znanje o umetni inteligenci, kvantni tehnologiji in kibernetičnih vprašanjih (10).

nekatero arabske države. Govori se celo o tem, da naj bi Republika Turčija dobila mesto v tej organizaciji.« (11)

ZDA upajo, da bodo z novimi bloki in zavezništvi v slogu Nata, ki ga brezkompromisno obvladujejo, ohranile svojo vodilno vlogo v kapitalistični modernosti. Druga možnost, ki velja za slabši scenarij, je, da zavzamejo najugodnejši položaj v multipolarni svetovni ureditvi. Za doseg tega cilja so ZDA pripravljene velik del sveta, vključno z Evropo, pahniti v globok in dolgotrajen kaos. Inovativni kurdski mislec in soustanovitelj PKK, Abdullah Öcalan, je rezultat te politike opisal kot »imperij kaosa, ki bi ga v določenem smislu lahko imenovali tudi tretja svetovna vojna« (12).

Rusija išče svojo vlogo v kapitalistični modernosti

Z vojno v Ukrajini je Rusija pokazala svojo odločenost, da si s silovitim vojaškim napadom zagotovi čim ugodnejši položaj v multipolarni svetovni ureditvi. Odkar je Putin leta 1999 postal predsednik države, si Rusija prizadeva za okrepitev notranje kohezije in (ponovno) pridobitev regionalnega vpliva, zlasti na Bližnjem vzhodu, Evropi, Severni Afriki in Srednji Aziji. S prodajo naravnih virov se je gospodarsko vključila v kapitalistično modernost in si prizadevala za diplomatsko priznanje kot enakovreden dejavnik. Rusija si je obetala, da bo s pomočjo različnih ofenzivnih dejanj srednjeročno pridobila zeleno mesto v novi multipolarni svetovni ureditvi. Na primer, z diplomatsko napadalnim Putinovim govorom na Münchenski varnostni konferenci leta 2007, gospodarsko ofenzivo z odprtjem plinovoda Severni tok 1 konec leta 2011 in z zdajšnjim vojaškim napadom na Ukrajino. Večina ruske elite pod Putinovim vodstvom se opira na evrazijsko strategijo, tj. na krepitev odnosov na celini, s čimer naj bi zlomili globalno zahtevo ZDA po izključni vodilni vlogi. Rusija želi okrepiti svoj položaj moči s tesnimi odnosi s Kitajsko na Daljnem vzhodu ter s Turčijo in Iranom na Bližnjem vzhodu. Hkrati si prizadeva oslabiti EU kot tekmico v politiki moči s tem, da podpira nacionalistične sile in spodbuja tesne gospodarske odnose s posameznimi državami, zlasti z Nemčijo. Darja Platonova, hčerka ruskega državnega ideologa Aleksandra

Dugina je bila do umora avgusta 2022 v Rusiji iskana politična strateginja. V intervjuju maja 2022 je posredno opisala celovito geografsko strategijo, ki jo Rusija izvaja v konfliktu za multipolarno svetovno ureditev: »Zanimata me tako prostor evropske civilizacije kot tudi Bližnji vzhod, kjer poteka neke vrste konservativna revolucija – od nenehnega soočanja Irana z ameriško hegemonijo do boja Sirije proti zahodnemu imperializmu in Turčije, ki kaže zanimive težnje po odcepitvi od Nata ter anglosaškega geopolitičnega bloka. Rusija skuša svojo zunanjo politiko graditi na multipolarni osnovi v dialogu z evroazijsko civilizacijo. Pomembno je spremljati procese na Bližnjem vzhodu, saj tam poteka ena od stopenj boja proti imperializmu. Po drugi strani pa so zelo zanimive afriške države; za Evropo in Rusijo predstavljajo »drugega« in iz njegove analize lahko boljše razumemo njihovo civilizacijo.« (13)

Toda poudariti je treba, da se Rusija ne zavzema za alternativo sedanjemu sistemu, temveč za vidno vlogo v kapitalistični modernosti. Kot je zapisal Abdullah Öcalan: »Kapitalistični sistem ameriške kontinentalne kulture je pokazal sposobnost širjenja v vse kulture: od Pacifika in Avstralije do Indije, Kitajske in Japonske ter od Afrike do Rusije in južne Sibirije. V določenem smislu je zmagal v vojni kultur in civilizacij.« (14) Toda vprašanje je, v kolikšni meri bo Rusija s svojo politiko uspela – ne le zaradi vojaških težav ruske vojske v ukrajinski vojni. Predstavniki PKK Riza Altun je leta 2018 opozoril na temeljni problem Rusije:

»Rusija poskuša najti izhod iz krize s pomočjo zastarelih konceptov, kot sta nacionalna država in centralizem. Vendar Rusija na tej poti nikakor ne bo uspešna. [...] Te sile poskušajo najti svoje mesto v novem sistemu na podlagi sto, celo dvesto let starih kapitalističnih metod. Ta pristop zagotovo ne bo pripeljal do nobene rešitve. Prej bo poglobil obstoječo krizo in kaos. Prav to lahko opazujemo že zdaj. Ti dve sili [Rusija in Kitajska, op. avtorja] sta postali del globalnega sistema šele pozneje, zato nimata veliko izkušenj s kapitalizmom in sta predstavnici nazadnjaške kapitalistične miselnosti. Cilj ruske politike je vsiliti svojo politično-vojaško

hegemonijo drugim. [...] Vse to so stvari, ki spadajo v preteklost kapitalizma. Gradnja globalne hegemonije na podlagi teh pristopov ne bo mogoča.« (15)

Ne glede na to izjavo lahko predvidevamo, da bo Rusija v bližnji prihodnosti še naprej uporabljala vso svojo gospodarsko, vojaško in politično moč, da bi se uveljavila v konfliktih, ki spremljajo nastanek multipolarne svetovne ureditve.

Strateška avtonomija Evrope

Zgodovinsko je Evropa rojstni kraj kapitalistične modernosti, kar je razvidno iz razvoja kapitalizma v Londonu in Amsterdamu od 16. stoletja dalje. EU in njene najmočnejše države članice morajo danes priznati, da obstaja velik razkorak med njihovo samooklicano močjo na eni strani in sposobnostjo ukrepanja v potekajoči tretji svetovni vojni na drugi. Vodilni predstavniki in predstavnice EU že leta govorijo o »evropski strateški avtonomiji« (16) in napovedujejo, da bo EU svoje interese na svetovni ravni uveljavljala z »jezikom moči« (17). Države članice EU, zlasti Nemčija in Francija, si s politično, gospodarsko in vojaško unijo prizadevajo zagotoviti boljši položaj v nastajajočem multipolarnem svetovnem redu. S sprejemom novih držav od Balkana do Kavkaza EU povečuje število članic. Njena vizija je, da ne bi bila več vojaško odvisna od ZDA, da postane vodilna na področju gospodarstva in politično enotna ter da svojim članicam zagotavlja moč in dobiček, ki ju same na svetovni ravni ne bi mogle nikoli doseči. Številne države EU pod vodstvom Nemčije in Francije od začetka leta 2000 vodijo politiko tesnih gospodarskih odnosov z drugima dvema velikima evrazijskima silama, Rusijo in Kitajsko. Vendar je bila EU z izbruhom vojne v Ukrajini prisiljena priznati, da še vedno nima dovolj avtonomije in lastne moči, da bi lahko vodila samostojno politiko, ki ne bi temeljila na povezovanju z eno od strani v konfliktu, to je bodisi z ZDA ali Rusijo in Kitajsko. Zato so bile države EU - vključno z Nemčijo in Francijo, ki imata

vodilno vlogo v kapitalistični modernosti – prisiljene močno omejiti odnose z Rusijo, primerljiv proces pa se je začel odvijati tudi v odnosih s Kitajsko. Zaenkrat se morajo ponižno sprijazniti s svojo vojaško in gospodarsko odvisnostjo od anglosaksonskega dvojca. Riza Altun takole opiše ta protislovni položaj:

»Po eni strani so evropske države s svojo politiko del projekta globalne hegemonije, ki so ga zasnovale ZDA, na drugi strani pa se od njega oddaljujejo in zahtevajo svoj delež v globalnem sistemu. Medtem ko se dve globalni sili, ZDA in Rusija, intenzivno spopadata, poskušajo ZDA osnovati skupno fronto proti Rusiji z zavezništvom z evropskimi partnericami. Obenem pa se nekatere evropske države nočejo odpovedati odnosom z Rusijo. ZDA ob tem snujejo novo politiko do Irana za uveljavitev svoje hegemonije na bližnjem vzhodu³, a odziv Nemčije, Francije in Velike Britanije je zadržan, saj se omenjene države skušajo čim bolj izogniti temu konfliktu.« (19)

Od septembra 2022 Nemčija strateško vztraja pri samostojnem razvoju in hkrati uživa varnost čezatlantskega zavezništva, Nata. Nemčija se zavzema tako za svoj gospodarski in vojaški razvoj, kot tudi za razvoj teh dveh področij na ravni EU in sicer s ciljem, da bi bila od leta 2030 dalje zmožna agresivnega gospodarskega in vojaškega tekmovanja v multipolarni svetovni ureditvi. Da to že povzroča destabilizacijo Evrope in Azije, je še posebej jasno od začetka ukrajinske vojne. Vprašanje pa je, ali bo EU sposobna premagati sedanjo politično nestabilnost, gospodarsko šibkost in vojaško odvisnost in se dolgoročno enakovredno soočiti tako z ZDA kot tudi s Kitajsko in Rusijo.

³ Glej 'Abraham Accords Declaration' between the USA, Israel, the UAE, Bahrain and Sudan (18).

Nova samozavest Kitajske

Kitajska kot četrta odločilna akterka v multipolarni svetovni ureditvi vodi politiko blaženja ali zatiranja notranjih nasprotij, krepitve vojaške moči in uporabe že tako obsežnega gospodarskega aparata za uveljavljanje svojih zahtev po globalni moči. Kitajska s »politiko intenzivnega izkoriščanja in paradigmo nacionalne države« (20) centralizira nacionalno državo, ki služi povečevanju dobička, sočasno pa zatira družbeni upor s pomočjo vsesplošno razširjene uporabe najsodobnejše biotehnologije in informacijske tehnologije. S krepitvijo gospodarskih odnosov z državami Afrike, Bližnjega vzhoda, Južne Amerike, Jugovzhodne Evrope in Srednje Azije v te predele sveta prinaša razvoj in odvisnost, s čimer poskuša okrepiti lasten položaj v multipolarni svetovni ureditvi ter se v kapitalistični modernosti uveljaviti kot zanesljiva voditeljica. S kitajskim vodenjem se predele sveta, ki so trenutno manj vključeni v kapitalistični in imperialistični sistem, še bolj dobičkonosno vključuje v globalni proces izkoriščanja.

Kljub nasprotovanju ZDA in njihovih zaveznic v Natu je Kitajska v številnih državah Afrike in Južne Amerike že prehitela tradicionalne sile kapitalistične modernosti in postala največja trgovinska partnerica omenjenih geografskih območij. S projekti, kot je *nova svilna pot* in zavezništvom držav, kot je *Šanghajska organizacija za sodelovanje* (ŠOS)⁴, Kitajska pod svojim vodstvom ponuja zainteresiranim stranem možnost sodelovanja v tehnološki izmenjavi, trgovini z nedolarskim valutnim poslovanjem in udeležbo na političnih forumih, na katerih Zahod nima več vpliva. Sprejem Irana za polnopravnega člana ŠOS septembra 2022 in novi status Savdske Arabije, Egipta in Katarja kot partnerjev za dialog v ŠOS kažejo, da je ta organizacija vse bolj priljubljena. Kitajska čedalje bolj samozavestno predpostavlja, da ZDA niso več sposobne izpolniti svoje težnje po izključni vodilni vlogi v kapitalistični modernosti. Kitajska po vsem svetu odkrito uporablja gospodarsko moč za uveljavljanje svojih interesov, z oboroževanjem si hoče zagotoviti vpliv v Aziji, s prvo vojaško bazo v tujini na Afriškem rogu pa želi vplivati tudi na bolj oddaljene svetovne trgovinske poti. Taka politika

⁴ Države članice ŠOS so Rusija, Kitajska, Indija, Kazahstan, Kirgizistan, Pakistan, Uzbekistan, Tadžikistan in Iran.

lahko Kitajski omogoči prevzem pomembne vloge v multipolarni svetovni ureditvi. Vendar bo glede na prej opisano politiko prispevek države k premagovanju kriz sistema še neznatnejši.

Boj med nacionalističnimi in globalističnimi silami⁵ za prihodnost kapitalistične modernosti

Drugi najpomembnejši spopad, ki se odvija v tretji svetovni vojni, je spopad med različnimi tokovi kapitalistične modernosti. Gre za spopad med globalnimi silami kapitalizma na eni in silami nacionalnih držav na drugi strani. Spopad se odvija glede vprašanja, ali in kako naj se sistem kapitalistične modernosti obnovi. Na splošno rečeno gre za rivalstvo med željo po ohranitvi *statusa quo* nacionalne države in globalistično revizijo obstoječega sistema. Medtem ko del demokratičnih sil že vrsto let govori o tem konfliktu, tudi predstavniki kapitalistične modernosti vse pogosteje izpostavljajo ta problem. Tako je že omenjena ruska geostrateginja Darja Platonova maja 2022 dejala, da je vojna v Ukrajini »pravzaprav primer spopada civilizacij; lahko jo razumemo kot spopad med globalno in evrazijsko civilizacijo«, in dodala, da obstaja »globalna in proameriška agenda«. (21) Toda kot odločna zagovornica nacionalističnega *statusa quo* je njeno stališče nedvoumno: »Globalni režim je v agoniji in grozi mu, da bo izgubil tla pod nogami multipolarizma.« (22)

Status quo - nacionalne države kot sodobni upravitelji

Inherentna struktura sistema nacionalnih držav in boj za oblast med njimi ne moreta rešiti resnih družbenih, gospodarskih, ekoloških in političnih problemov, ki jih povzročata kapitalistična modernost, česar se zavedajo tudi glavni akterji in dobičkarji sistema. Od sedemdesetih let prejšnjega stoletja se intenzivno ukvarjajo z

⁵ V tem besedilu se pojem »globalistične sile« nanaša na akterje, kot so multinacionalne korporacije, investicijski skladi, offshore finančni centri, zasebne vojske itd. Pojem se nanaša na nenacionalistično in nedualistično os moči (poleg konflikta, ki poteka izključno med narodi ali med Vzhodom in Zahodom, obstajajo zavezništva znotraj kapitalističnega razreda po vsem svetu).

iskanjem možnosti za prenovu. Izhodišče tega iskanja ustrezno opiše naslednja razlaga Abdullaha Öcalana, ki se nanaša na današnji Bližnji vzhod:

»Sistem organizacije nacionalnih držav iz prejšnjega stoletja ni ustrezen za rešitev kapitalistične modernosti. Postalo je jasno, da je tudi asketska nacionalna država na Bližnjem vzhodu instrument dominacije kapitalistične modernosti. Današnje nacionalne države imajo v regiji enak pomen, kot so ga nekoč imele upravne enote Rimskega cesarstva. Verjetno so še celo bolj pripravljene na sodelovanje kot rimski upravitelji; zelo so odtujene od kulturnih tradicij regije, in ko se jim poskušajo približati, se znajdejo v protislovnem položaju. Elementi čezmernega dobička in industrializacije kapitalistične modernosti še zdaleč ne pripomorejo k krepitvi kulture Bližnjega vzhoda. Tako kot po vsem svetu hitro erodirajo celo najbolj razširjeni instrumenti nacionalne države, saj niso ustrezni za spopadanje s poglobljajočo se krizo. Nasprotno, njihov obstoj krizo pogloblja.« (23)

Za razumevanje tretje svetovne vojne ter njenih ciljev, strategij in dinamike je zato ključnega pomena prepoznati, kako nacionalne države in globalni akterji vodijo medsebojne konflikte.

Globalistična megapolitika – odkrivanje vseh zamaskiranih božanstev

Globalistične sile že nekaj časa poskušajo organizacijsko in paradigmatško preoblikovati kapitalistično sodobnost – vključno z njenimi tremi stebri: kapitalizmom, nacionalno državo in industrializmom –, da bi rešile krizo, ki se pogloblja že desetletja. Čeprav globalističnega bloka ne smemo razumeti kot homogene skupine dejavnikov, so za njegovo politiko vseeno značilni določeni skupni strateški temelji. Po mnenju Rize Altuna te politike oblikujejo naslednji cilji: »Mehčanje sistema nacionalnih držav, odprava carin in slabitev nacionalizma – vse to je del temeljev kapitalizma. Nacionalna država, carine in meje so temeljna orodja

kapitalizma.« (24) Politične analize gibanja Zapatistov že od leta 1997 omenjajo težnje globalizacijskih sil v kapitalistični modernosti po tretji svetovni vojni:

»Odprava trgovinskih meja, univerzalnost telekomunikacij, podatkovne avtoceste, vseprisotna moč finančnega trga, mednarodni sporazumi o prosti trgovini. Skratka, celoten proces globalizacije skupaj z uničenjem nacionalnih držav vodi v drobljenje notranjih trgov. Globalizacija paradoksalno ustvarja razdrobljen svet, sestavljen iz izoliranih (ali medsebojno izključujočih se) delov; to je svet, razdeljen na kose, ki jih povezujejo le krhki gospodarski mostovi; svet razbitih ogledal, ki odražajo neuporabno globalno enotnost neoliberalne sestavljanke. Toda neoliberalizem ne drobi le sveta, za katerega trdi, da ga združuje, temveč je tudi politično-gospodarsko osišče, iz katerega se vodi ta vojna. Rezultat tega je megapolitika, ki globalizira nacionalne politike, jih podvrže vodenju, ki oblikuje globalne strategije za uresničevanje tržnih interesov. V imenu te logike se sprejemajo odločitve o vojnah, posojilih, nakupu in prodaji blaga, vzpostavljanju diplomatskih odnosov, trgovinskih blokadah, mednarodni pomoči, migracijskih politikah, državnih prevratih, represivnih ukrepah, volitvah, mednarodnih združevanjih, trenjih, naložbah. Skratka, o usodi drugih narodov.« (25)

Na podlagi tega so Zapatisti pred petindvajsetimi leti prišli do jasnega sklepa: »Za megapolitiko je nacionalna politika stvar pritlikavcev, v katero se morajo vključiti.« (26) Kako celovita je strategija globalističnih sil, je razvidno tudi iz nekaterih knjižnih del, ki so nastala v zadnjih letih.

Tako razmišlja tudi izraelski zgodovinar in filozof Yuval Noah Harari; njegova trilogija *Homo Sapiens*, *Homo Deus* in *21 lekcij za 21. stoletje* se bere kot globalistični manifest za prenovu kapitalistične modernosti. Harari razglašča nacionalno državo, liberalizem in humanizem za zastarele koncepte in se zavzema za

njihovo preseganje s pomočjo biotehnoloških in informacijsko-tehnoloških rešitev, ki naj bi odpravile vse težave človeštva. Harari ne predstavi celovite alternative, temveč predlaga vzpostavitev globalno organiziranega sistema, ki bi temeljil na hitro napredujočem tehnološkem in znanstvenem razvoju. Po njegovem mnenju bi to pomenilo konec konceptov, kot so meje nacionalnih držav, liberalne vrednote in celo človek sam, ki bi ga dolgoročno nadomestili roboti in umetna inteligenca. Kljub distopičnim vizijam Harari globalistično miselnost predstavlja zelo prepričljivo in jezikovno spretno.

Abdullah Öcalan, ki meni, da niti politika nacionalne države niti politika globalističnih akterjev nista ustrezni, v svojih obrambnih spisih večkrat ostro kritizira program globalistov.

Nacionalna država, ki je začela razpadati na vrhuncu svojega razvoja v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, je bila izraz te realnosti. Ko je najmočnejši steber kapitalistične modernosti razpadel, je bil neizogiben tudi razpad sistema. Doba finančnega kapitalizma (od sedemdesetih let dalje) se je nazadnje zatekla k monetarnemu božanstvu, kar je pospešilo nadaljnji razpad. Ko je bila kapitalistična modernost razkrita kot bog vojne, se je pokazalo, kako podel sovražnik narave in človeštva je to božanstvo. Izkazalo se je kot otipljiva oblast, ki je z virtualnimi metodami izvajala roparske pohode, družbeni zlom in uničenje naravnega okolja v obsegu brez primere. Njegovo transformacijo v virtualno moč moramo razumeti kot preprost povzetek zgodovine civilizacije. To je razkrinkavanje vseh zamaskiranih božanstev, razkritje njihovega pravega značaja. (27)

Gonilna sila globalističnih teženj je finančno-kapitalistična frakcija kapitalistične modernosti. Ta razpolaga z ogromnimi finančnimi sredstvi in je sposobna uresničiti svojo vizijo prek skladov, bank, globalno delujočih podjetij, mednarodnih medijskih hiš in kulturne industrije. V kulturno-socialnem mozaiku človeštva že potekajo obsežne intervencije za uveljavitev prenove kapitalistične modernosti. Cilj teh prizadevanj je vsemu svetu vsiliti kulturno izkoreninjeno in temu primerno homogeno, politično nezmožno,

moralno zlomljeno osebnost, odtujeno od narave in ujeto v virtualne življenjske vzorce. Elementom te prenove kapitalistične modernosti se upirajo akterji, ki pa z odmikom od sedanjega sistema izgubijo moč in dobiček.

Nacionalni ponos proti pravilom novega globalizma

Nacionalna država je bila eno najpomembnejših sredstev, s katerim je kapitalistom, ki so tisočletja živeli kot marginalna skupina na robu družbe, uspelo doseči, da je njihova kultura postala prevladujoč sistem vladavine. Nacionalna država uporablja ogromno, centralizirano, geografsko obsežno obliko organizacije, ki sega na vsa področja družbenega življenja. To je kapitalistični modernosti zagotovilo potrebno oblast za nadvlado tako nad starimi fevdalnimi elitam kot nad družbenimi pretresi demokratičnih sil. Brez nacionalne države se kapitalizem ne bi nikoli razvil v prevladujočo modernost. Od sedemdesetih let 20. stoletja se akterji nacionalne države ostro upirajo zgoraj opisanim nameram globalističnega tabora kapitalistične modernosti. Kot pravi Riza Altun: »Sile, ki zagovarjajo *status quo* in nacionalno državo, ne sprejemajo sprememb. Na Bližnjem vzhodu so to na primer države, kot so Iran, Turčija, Sirija in Irak. V Latinski Ameriki so to tamkajšnje nacionalne države. Te države vzpostavljajo *status quo* in ne želijo odstopiti od njega. Niti manjših reform niso pripravljene sprejeti.« (28) Odpor nacionalne države dejansko pomeni boj za preživetje kapitalistične modernosti, kot jo poznamo. Če bi jo namreč premagali, bi se vladajoči sistem soočil z izzivom nove modernosti. Tudi Abdullah Öcalan se je v svoji knjigi *Beyond State, Power, and Violence*, ki je prvič izšla leta 2004, ukvarjal s tem znotrajsistemskim konfliktom (notranjim konfliktom kapitalistične modernosti):

»Silam sistema in njegovim vazalom je nelagodno zaradi globalizacijskega vala, ki je zajel svet pod vodstvom ZDA. Zlasti evropske republike in demokracije se odzivajo vsak dan bolj odločno. Poskušajo preprečiti, da bi se EU kot nacionalno državo in *übernacijo* uničilo. Pod okriljem EU se

poskuša ustvariti meščanska alternativa človekovih pravic in demokracije. Ena od ključnih politik, ki se izvaja, je vzpostavljanje ravnotežja z ZDA. Podobno si prizadevajo tudi Rusija, Kitajska, Japonska in Brazilija. V resnici je nacionalna država tista institucija, ki ima največ težav pri soočanju z imperialnimi težnjami ZDA. Majhne in srednje velike države, ki bi pravzaprav že zdavnaj morale postati province, do neke mere plavajo proti toku. Smiselno je predvidevati, da bodo sčasoma odkrito priznale svojo odvisnost, opustile nacionalni ponos in se prilagodile pravilom nove globalizacije. Druge izbire nimajo.« (29)

Praktično vsako državo danes zaznamuje protislovje med nacionalno državo in globalističnimi silami: Trump proti Bidenu, AfD proti Zelenim, Le Pen proti Macronu, laburisti proti torijcem ali Putin proti Hodorkovskemu. Čeprav se te primerjave morda zdijo nekoliko poenostavljene, je v vsakodnevni politični boji v številnih državah mogoče videti, kako globalne sile (predvsem finančni kapital) in nacionalne sile (predvsem industrijski kapital) izkoriščajo posameznike, stranke, fundacije ali medije za to, da organizirano odigrajo svoja globoka protislovja glede prihodnosti kapitalistične modernosti. Dejstvo, da so nacionalne države vztrajnejše pri ohranjanju *statusa quo*, še ne pomeni, da so neprilagodljivi in togo konservativni akterji. Fazo zgodovinskega kaosa vsekakor izkoriščajo za spreminjanje meja, sklepanje novih mednarodnih zavezništev in reformo organiziranja. Frakcije nacionalnega kapitala in birokracije, organizirane v posameznih nacionalnih državah, so zbrane okoli triade kapitalizma, nacionalne države in industrializma. Pod velikim pritiskom globalističnih sil kapitalistične modernosti odzgoraj in demokratičnega prebujanja delavcev, žensk, mladih, društev in zatiranih ljudstev, ki pritiskajo odspodaj, so akterji nacionalnih držav vedno znova prisiljeni popuščati. Mehčanje carinskih meja s sporazumi o prosti trgovini, globalna vojaška zavezništva, mednarodne politične forumne ali participacije v globalno delujočih institucijah lahko razumemo kot posledico pritiskov. Obenem skuša nacionalno-državni tabor

ohraniti oblast in priložnosti za dobiček. Vendar je za ideološke in demokratične voditelje, kot je Abdullah Öcalan, ta mešanica zagovarjanja *statusa quo* in sprejemanja koncesij, ki ustrezajo sistemu, neobetavno početje:

»Od devetdesetih let dalje globalizacija in ameriški imperij iščeta ravnovesje v tem okviru. »Sistemski kaos«, ki ga doživlja kapitalizem, kaže, da krize ni mogoče premagati tako kot v preteklosti. Zato bo globalizacija našega časa prežeta s krizami. Čeprav so dejavniki, ki stopnjujejo krizo, podedovani iz preteklosti, imajo vse bolj uničujoči vpliv. Ne glede na vse protiukrepe se v sistemu zaradi zmanjševanja dobička, naraščajočih stroškov zaradi onesnaževanja okolja in davkov, naraščajočih stroškov, ki jih zahteva država blaginje in zaradi vse večjega demokratičnega nasprotovanja zmanjšuje stopnja akumulacije kapitala. Razlika med notranjim in zunanjim se še dodatno zmanjšuje. Globalizacija sili vse, da se ravnajo skoraj tako, kot da bi bili ena sama država. V tej fazi so novi dogovori med sistemom in njegovimi zavezniki neizogibni. Nacionalna država, ki je ob nastanku in v času zrelega kapitalizma pokazala neko mero neodvisnosti, je zdaj ovira. Ne težnja, da postaneza največja sila ne gospodarski značaj globalizacije ne moreta ohraniti starega nacionalizma in nacionalne države.« (30)

Metodološke posebnosti tretje svetovne vojne

Tretja svetovna vojna se bistveno razlikuje od obeh svetovnih vojn v prvi polovici 20. stoletja. Zaradi časovne, geografske in metodološke konfiguracije je na prvi pogled videti, kot da bi šlo za številna majhna, nepovezana središča spopadov, za katera so značilna stalna nihanja intenzivnosti. Öcalan v peti obrambni razpravi podrobno obravnava posebnosti tretje svetovne vojne: »Že danes je jasno, da bo »tretja svetovna vojna« zaradi jedrskega orožja razdrobljena, dolgotrajna in potekala bo s pomočjo najrazličnejših tehnologij.« (31) Kdor je od razpada Sovjetske zveze pozorno

spremljal dogodke na globalni ravni, bo hitro prepoznal vzorce, ki jih je opisal Öcalan, in jih združil v celovito sliko.

Na tej točki bomo na kratko spregovorili o najpomembnejših značilnostih tretje svetovne vojne:

1) dolgotrajno vojskovanje nizke intenzitete: države, kot so Afganistan, Irak, Libija, Somalija, Sirija, Jemen in zdaj tudi Ukrajina, že več desetletij pretresajo vojne, ki so popolnoma uničile tako državne strukture in družbeno tkivo v teh državah. Najsodobnejša vojna tehnologija, številni obveščevalni viri, zasebne najemniške vojske, verske ali fašistične milice in, če je potrebno, začasna napotitev velikih kontingentov konvencionalnih čet so značilnosti tovrstnega vojskovanja. To zavestno strategijo državnih akterjev lahko razpoznamo, na primer, v vojaškem konceptu »Resistance Operating Koncept - ROC« (32), ki so ga razvile ameriške zračne sile in švedske vojaške specialne enote.

2) Gospodarske vojne: s pomočjo carin, prepovedi uvoza ali celo z obsežnimi sankcijami poskušajo sprte strani druga drugo spraviti na kolena. Cilj je dolgoročno izčrpanje. Toda v času multipolarnosti svetovnega reda prizadete države hitro poiščejo nove trgovske partnerje in prodajne trge.

3) Prilagodljiva zavezništva: v tretji svetovni vojni ni togih front - ne vojaških, ne gospodarskih in ne političnih. Države, kot sta ZDA in Rusija, se lahko medsebojno spopadata v Ukrajini in hkrati skupaj usklajujeta vojaške dejavnosti v Siriji prek trdno vzpostavljenih mehanizmov. Podobno načelo velja tudi v časovnem smislu: države Nata so lahko leta 2017 skupaj z iranskimi silami osvobodile Mosul izpod oblasti Islamske države, toda kmalu zatem je propadel jedrski sporazum in pojavile so se težnje po odprti medsebojni konfrontaciji.

4) Mediji kot ideološko orožje: v tretji svetovni vojni so mediji so poleg vojaških, političnih in gospodarskih sredstev eno najpomembnejših orožij, s katerimi se bije intenzivna ideološka bitka za resnico. Države jih namenoma uporabljajo za legitimiranje svoje vojne politike, ki jo predstavljajo kot uspešno, nasprotno stran pa za avtokratsko, šibko in brezobzirno. Obenem poskušajo

posamezne države s pomočjo medijev navdušiti svoje prebivalstvo za vojno in stopnjevati njegovo pripravljenost, da sprejme tegobe, kot so inflacija, brezposelnost, razgradnja relativne demokracije in varčevalna politika. Obenem pa globalno delujoči medijski monopoli, kot so Netflix, Facebook in drugi, zagotavljajo vse večjo homogenizacijo kulturnih navad in interesov.

5) **Biološko vojskovanje:** kemično orožje in taktično jedrsko orožje so že sestavni del tretje svetovne vojne. To je jasno videti v vojni v Siriji, ki traja več kot deset let, in turški vojaški okupaciji v južnem Kurdistanu/severnem Iraku. Tudi v Ukrajini zdaj slišimo jasna opozorila o uporabi taktičnega jedrska orožja. Vse to kaže na razmere v svetu, v katerem so se zavore za uporabo najbolj uničujočega orožja nevarno popustile. Poleg tega se epidemije, kot je Covid-19, izkoriščajo za slabitev socialne kohezije, ki se jo potiska na rob popolnega razpada zaradi širjenja strahu, negotovosti in nezaupanja. Rezultat vsega tega so tehnološko nadzorovane, družbeno izolirane in zlahka obvladljive množice, ki se čedalje težje upirajo vojni politiki svojih držav. Prav tako so svetovne pandemije priložnosti za globalne institucije, kot je Svetovna zdravstvena organizacija (WHO), ali monopolne korporacije, kot je Amazon, da povečajo svoj vpliv v vseh predelih sveta ter spodbujajo dvom v smiselnost domačih narativov, ki nastajajo v nacionalnih kontekstih.

Srbija v prvi svetovni vojni – Kurdistan v tretji svetovni vojni

Abdullah Öcalan opozarja na naslednje metodološke in geografske posebnosti tretje svetovne vojne:

»Tretja svetovna vojna« je realnost, geografsko in kulturno pa je osredotočena na Bližnji vzhod. Že samo dogodki v Iraku kot žarišču »tretje svetovne vojne« jasno kažejo, da v tej vojni ne gre za državo, temveč za interese in obstoj svetovnih hegemonskih sil. Ta vojna se lahko konča le, če bo Iran popolnoma nevtraliziran, Afganistan in Irak stabilizirana, Kitajska in Latinska Amerika pa odpravljeni kot grožnja. [...] Včasih se bo okrepila diplomacija, drugič nasilje. Agende se bo stalno oblikovalo s pomočjo resnih in nadzorovanih

gospodarskih kriz. Določanje prednostnih geografskih območij se bo nenehno spreminjalo, vendar bo vojna tako ali drugače potekala na številnih območjih hkrati.« (33)

Glede središča vojne je Öcalan veliko bolj konkreten na drugem mestu: »V »tretji svetovni vojni« pospešeno bije srce regije in celo vsega sveta na tej črti. Srce revolucije in kontrarevolucije, ki je nekoč utripalo na črti Amsterdam-London-Pariz, Peterburg-Moskva, zdaj utripa na črti Diyarbakir-Erbil-Bagdad.« (34) Zato Öcalan sklepa, da je Kurdistan središče tega globalnega konflikta:

Brez pretiravanja lahko rečem, da so zaroto proti meni [nezakonita ugrabitev Abdullaha Öcalana v Keniji 15. februarja 1999 in njegovo pridržanje na turškem zaporniškem otoku Imralı, ki traja še danes, op. a.] oblikovali cilji, ki imajo veliko večjo vlogo kot atentat na avstrijskega prestolonaslednika, ki ga je izvedel srbski nacionalist tik pred prvo svetovno vojno. Morda se zdi pretirano, če invazijo ZDA in njihovih zaveznikov na Bližnji vzhod, ki so jo izvedli v okviru te zarote, imenujemo »tretja svetovna vojna«. Vendar pa lahko to invazijo glede na razvoj dogodkov in njene rezultate zlahka označimo za eno najbolj intenzivnih in načrtovanih faz »tretje svetovne vojne«. Če to zaroto proti meni ocenimo v tem kontekstu, lahko vidimo njen pravi pomen. Rečemo lahko, da je ekvivalent Srbije iz prve svetovne vojne v tretji svetovni vojni Kurdistan. Z geopolitičnega in geostrateškega vidika je Kurdistan središče začetka, nadaljevanja in zaključka »tretje svetovne vojne«, ki se je razširila z Bližnjega vzhoda. Že Napoleonova omemba strateškega pomena Kurdistanu in Armenije za njegovo invazijo na Egipt leta 1798 kaže, da se je tej regiji zelo zgodaj pripisovalo velik pomen. Prav tako vemo, da je bila ena od prvih potez britanskega imperija prav okupacija te regije, potem ko je na začetku 19. stoletja Napoleonova vojska korakala skozi Sulaymanijo v južnem Kurdistanu. (35)

Na podlagi te analize je lažje razumeti, zakaj je Kurdistan danes eden od osrednjih virov navdiha za demokratične sile po vsem svetu. Zlasti revolucija v Rožavi, paradigma demokratične modernosti in sodobno gverilsko bojevanje, ki do ga v praksi razvile Ljudske obrambne sile HPG (Hezen Parastina Gel) in Zveza svobodnih žensk

- YJA-Star (Yekîtiya Jinen Azad). Regija je hkrati izpostavljena nenehnim napadom turških državnih sil, različnih islamističnih milic, vključno z Islamsko državo (Daesh), in vpletanju Natovih sil.

Negotov izid – priložnosti za alternativno paradigmo

Na podlagi teh, tako rekoč samo s ključnimi besedami opisanih najpomembnejših značilnosti tretje svetovne vojne lahko vidimo, da imamo opraviti z dramatičnim in nevarnim razvojem, katerega izid je negotov. Gre tako za vprašanje, katere sile nacionalne države bodo prevladale v boju za najpomembnejša mesta v multipolarni svetovni ureditvi, kakor tudi v kolikšni meri bodo globalne sile lahko uveljavile svoje ideje o prenovi kapitalistične modernosti, in ali bodo demokratične sile sveta lahko v praksi uresničile svoje ideje demokracije, svobode in enakosti v obliki alternativne paradigme ali političnega sistema.

Vojna sistemskih sil ali rešitev družbenih problemov

Glede na to kako nejasen se zdi izid tretje svetovne vojne še tri desetletja po njenem začetku, lahko na podlagi zgornjih ugotovitev trdimo: ta vojna ne bo rešila problemov različnih družb tega sveta in s tem človeštva kot celote. Tudi če zaradi uporabe jedrskega in kemičnega orožja ne bo prišlo do popolnega uničenja temeljev življenja, bodo posledice te vojne še stopnjevale že obstoječe težave.

Abdullah Öcalan v svojem tretjem zagovoru pojasni, kako obsežen je seznam temeljnih družbenih problemov in podrobno opiše rešitve naslednjih problemov: oblast in država, morala in politika, mentaliteta, gospodarstvo, industrializacija, ekologija, seksizem, ženske in vprašanje prebivalstva, družina, urbanizacija, razred in birokracija, izobraževanje in zdravje, militarizem ter mir in demokracija (36). Če za vse te probleme v bližnji prihodnosti ne bomo našli celostnih rešitev, bo eksistencialna grožnja človeštvu dobila še bolj dramatične oblike od tistih, ki so prisotne že danes. Različne sile kapitalistične modernosti – vključno z nacionalno državo in globalističnimi akterji – se bolj ukvarjajo z bitkami v boju za oblast. Zato imajo na drugi strani odgovornost demokratične sile

tega sveta, da svojim družbam in človeštvu kot celoti ne omogočijo samo preživetja, temveč tudi življenje v svobodi, enakosti in demokraciji. Kako pomembna je pri tem vloga demokratičnih sil in kateri konkretni ukrepi so potrebni, bo tema drugega dela našega članka.

Viri

- (1) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, PM Press, 2019, 283 – 311.
- (2) <https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2022-12/pope-francis-interview-canale-5-italian-television.html>.
- (3) <https://www.reuters.com/world/europe/scholz-says-top-priority-is-avoiding-nato-confrontation-with-russia-2022-04-22/>.
- (4) <https://www.washingtonpost.com/politics/2022/03/17/why-biden-white-house-keep-talking-about-world-war-iii/>.
- (5) <https://www.americamagazine.org/politics-society/2022/06/14/pope-francis-war-ukraine-nato-243153>.
- (6) <https://mondediplo.com/1997/09/marcos>.
- (7) <https://civaka-azad.org/wp-content/uploads/2020/02/Riza2.pdf>.
- (8) George Friedman, *The next 100 Years. A Forecast for the 21st Century*, Doubleday, 2009, 4 – 5.
- (9) <https://civaka-azad.org/wp-content/uploads/2020/02/Riza2.pdf>.
- (10) <https://www.bbc.com/news/world-58564837>; <https://www.spiegel.de/ausland/aukus-sicherheitsbuendnis-fuer-suedpazifik-sondiert-bei-japan-a-67f6b974-5b02-4528-b38e-8coa15ac03e>.
- (11) <https://firatnews.com/analiz/kapitalizmin-cokusunu-abd-nin-uc-nato-su-da-onleyemez-172585>.
- (12) Abdullah Öcalan, *Beyond State, Power, and Violence*, PM Press, 2022, 207.
- (13) <https://www.geopolitika.ru/en/article/darya-platonova-war-ukraine-clash-globalist-and-eurasian-civilizations>.
- (14) Abdullah Öcalan, *Beyond State, Power, and Violence*, 212.
- (15) <https://civaka-azad.org/wp-content/uploads/2020/02/Riza2.pdf>.
- (16) <https://www.german-foreign-policy.com/news/detail/7079/>.
- (17) <https://www.tagesspiegel.de/politik/europa-und-die-sprache-der-macht-6862717.html>.

- (18) <https://www.state.gov/the-abraham-accords/>.
- (19) <https://civaka-azad.org/wp-content/uploads/2020/02/Riza2.pdf>
- (20) *ibid.*
- (21) <https://www.geopolitika.ru/en/article/darya-platonova-war-ukraine-clash-globalist-and-urasian-civilizations>.
- (22) *ibid.*
- (23) Abdullah Öcalan, *Kürt Sorunu ve Demokratik Ulus Çözümü. Kültürel Soykırım Kısacasında Kürtleri Savunmak. Demokratik Uygurlik Manifestosu. Beşinci Kitap*, Azadi Matbaasi, 548. [Knjiga še ni prevedena, zato podajamo samo provizoričen prevod citata]
- (24) <https://civaka-azad.org/wp-content/uploads/2020/02/Riza2.pdf>.
- (25) <https://monde-diplomatique.de/artikel/!3205112>.
- (26) *ibid.*
- (27) Abdullah Öcalan, *Kürt Sorunu ve Demokratik Ulus Çözümü. Kültürel Soykırım Kısacasında Kürtleri Savunmak. Demokratik Uygurlik Manifestosu. Beşinci Kitap*, 242.
- (28) <https://civaka-azad.org/wp-content/uploads/2020/02/Riza2.pdf>.
- (29) Abdullah Öcalan, *Beyond State, Power, and Violence*, 174.
- (30) *ibid.*, 162.
- (31) Abdullah Öcalan, *Kürt Sorunu ve Demokratik Ulus Çözümü. Kültürel Soykırım Kısacasında Kürtleri Savunmak. Demokratik Uygurlik Manifestosu. Beşinci Kitap*, 393.
- (32) <https://www.jungewelt.de/artikel/434336.krieg-in-der-ukraine-guerillataktik-made-in-usa.html>.
- (33) Abdullah Öcalan, *Kürt Sorunu ve Demokratik Ulus Çözümü. Kültürel Soykırım Kısacasında Kürtleri Savunmak. Demokratik Uygurlik Manifestosu. Beşinci Kitap*, 393.
- (34) *ibid.*, 494.
- (35) *ibid.*, 590.
- (36) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, PM Press, 123 - 180.

2. del: Naloge demokratičnih sil

Dvoumnost demokratičnih sil⁶

Zgornje analize kažejo na pomembno vlogo demokratičnih sil v tretji svetovni vojni. Konflikti različnih državnih akterjev kapitalistične modernosti potekajo na hrbtih družb, ljudstev, žensk, delovnega ljudstva in mladih tega sveta. Slednji se morajo nujno povezovati v močne demokratične sile na lokalni, regionalni in svetovni ravni, ki ne branijo samo interese družbe, temveč izkoriščajo praznine, ki so nastale zaradi krize kapitalistične modernosti, za krepitev demokracije, svobode in enakosti. Zaradi nenehnega poglobljanja in širjenja tretje svetovne vojne v zadnjih treh desetletjih in spremljajočih družbenih, ekoloških, političnih in gospodarskih kriz je postalo jasno, da demokratične sile še niso dovolj uspešni aktivni akterji pri zastopanju interesov narodov in družb. V teh razmerah sta odločilna dejavnika splošno razširjeno zavračanje priznanja, kako obsežna je kriza in izogibanje artikulaciji obstoja tretje svetovne vojne. Namesto tega se številne konflikte v svetu, na primer v Ukrajini, Kurdistanu, Palestini, na Tajvanu ali v Libiji obravnava, kot da bi bili izolirani drug od drugega. V skladu s tem izhajajo odzivi na te konflikte največkrat na lokalnih rešitvah, ki pa zaradi globalne povezanosti posameznih konfliktnih območij ne morejo imeti želenega učinka. Demokratične sile so presenečene, da se konflikti ne končajo, čeprav se zdi, da bi lokalne razmere to lahko zagotovile. Ločevanje konfliktov v Ukrajini ali Kurdistanu od dinamike globalnega konteksta, zlasti tretje svetovne vojne, neizogibno vodi k napačni strategiji in taktiki.

⁶ V paradigmi demokratične modernosti izraz »demokratične sile« označuje tako zgodovinski potek kot njene sodobne družbene akterje. Po Öcalanovem razumevanju sta se v zgodovini od konca naravne družbe in z nastankom civilizacije, patriarhata, države in razreda pred približno 5000 leti izoblikovala dva toka: civilizacija, osredotočena okoli države, in demokratična civilizacija. Demokratične sile so v tem kontekstu politične sile, ki črpajo svojo moč iz družbe same in ustvarjajo politiko, katere cilj je svoboda, enakost in demokracija. Povedano z besedami Abdullaha Öcalana: »Politika je v bistvu dejanje svobode, enakosti in demokratizacije, ki so potrebne, da moralna in politična družba v vseh okoliščinah ohranja svojo naravo ali obstoj.« (*Sociologija svobode*)

Podobno zmotno je prepričanje, da so številni politični, gospodarski in vojaški konflikti kratkotrajni. Ker je tretja svetovna vojna izjemno dolgotrajen konflikt, morajo vsi vpleteni akterji pokazati zelo veliko mero vzdržljivosti, prilagodljivosti in daljnovidnosti. Tako kot se ljudje iz Chiapasa že skoraj tri desetletja organizirano borijo za samoodločbo, se kurdska družba pod vodstvom Delavske stranke Kurdistana (PKK) z vso svojo organizacijsko močjo že od leta 1978 upira silam kapitalistične modernosti, ki ne priznavajo njihovega obstoja in pravice do svobodnega življenja. Razmere so zelo podobne konfliktom z državnimi akterji, na primer, v Iraku, Koreji, Jemnu, Kubi, Libiji in Sahelu. Tudi tam uporabljajo gospodarska, politična in vojaška sredstva, v nekaterih primerih že desetletja. Tisti, ki prepoznajo dolgotrajno naravo tretje svetovne vojne, vključno z njenimi številnimi lokalnimi manifestacijami, se bodo lahko oprli na ustrezno dolgoročno strategijo in taktiko, primerno pripravili svoje podpornike in člane ter pokazali potrebno prilagodljivost in ustvarjalnost, da bodo iz tretje svetovne vojne izšli kot zmagovalci.

Poleg tega številne demokratične sile še vedno ne uvidijo, da se v tretji svetovni vojni ne uporabljajo samo vojaška, temveč tudi gospodarska, politična, medijska in celo biološka sredstva vojskovanja. Ta vojna se ne začne in ne konča z vojaškimi spopadi, temveč jo zaznamuje zaporedna, hkratna ali izmenična uporaba vseh zgoraj naštetih orodij. Konflikt s Kitajsko se je začel na politični ravni in pozneje zaostroval z obsežnimi gospodarskimi sankcijami. Nadaljeval se je z uporabo metod biološkega vojskovanja z obvladovanjem pandemije Covid-19⁷ in neprikritimi grožnjami z vojaškim spopadom na Tajvanu v bližnji prihodnosti. Vojna v Kurdistanu, ki intenzivno poteka že več desetletij, kaže, kako se kot še ena metoda vojskovanja uporabljajo načrtovani izgoni lokalnega prebivalstva ali prekinitve naravnih vodnih poti, kot je reka Evfrat. Uporaba kemičnega in jedrskega orožja je že nekaj časa na dnevnem redu možnih mednarodnih vojaških

⁷ Že dejstvo, da so se ameriški in kitajski uradniki v medijih medsebojno obtoževali, da so odgovorni za izbruh Covid-19, kaže, da si vodilne sile kapitalistične modernosti lahko zamislijo uporabo takega uničujočega biološkega orožja (1).

zavojevanj, vključno z napadom turške vojske na Ljudske obrambne sile (HPG) v južnem Kurdistanu/severnem Iraku. Torej, v tretji svetovni vojne konec ali prekinitev vojaških spopadov ne pomenita konca vojne. Nasprotno, državni akterji kapitalistične modernosti se zanašajo na spremenljiv repertoar orožja, ki ga lahko uporabijo glede na potek vojne.

Nazadnje je pomembno tudi zavedanje, da demokratične sile v tretji svetovni vojni delajo resno napako pri iskanju jasno določenih in dolgoročnih zavezništev z državnimi akterji. Vse demokratične sile, ki se zanašajo na zavezništva z enim ali več državnimi akterji, se bodo hitro zapletla v realnost tretje svetovne vojne. Medtem ko so odnosi med demokratičnimi silami strateške narave, morajo biti odnosi z državnimi akterji kapitalistične modernosti nujno taktično prožni in kratkoročni. Kljub temu je še vedno mogoče opaziti, da demokratične sile večkrat storijo napako, ko se strateško povežejo z državo, vpleteno v konflikt. Nato ali Rusija? Kitajska ali ZDA? Asadov režim ali tako imenovani Zahod? Če demokratične sile svoje možnosti razumejo tako ozko in se namesto na neodvisno, prožno politiko zanašajo na strateško odvisnost od državnih sil, bodo svojim družbam in ljudstvom tega sveta povzročile ogromno škodo. Takšni cilji zahtevajo visoko raven političnih, ideoloških, vojaških in organizacijskih spretnosti, ki jih potrebujejo mednarodne demokratične sile, da bi se v tretji svetovni vojni uveljavile kot učinkoviti akterji proti uničujočim silam kapitalistične modernosti.

Poglabljanje družbenih problemov med tretjo svetovno vojno

Dlje ko traja tretja svetovna vojna, tem bolj se poglobljajo družbena vprašanja, ki jih povzroča ideologija in politika kapitalistične modernosti. Od začetka vojne v devetdesetih letih prejšnjega stoletja se je ozaveščenost ljudi o posameznih globalnih vprašanjih bistveno povečala. Danes se, na primer, intenzivno razpravlja o ekološki krizi, mednarodnih begunskih gibanjih, zdravstveni politiki ali številnih vojnah v svetu. Zelo problematična sta

necelovitost obravnave ter medlo iskanje in izvajanje rešitev. Pri tem bi morale imeti pomembno vlogo demokratične sile s svojo kritiko in predlogi rešitev. Abdullah Öcalan v že omenjeni knjigi *Sociologija svobode* obširno obravnava dvanajst družbenih problemov, ki jih opredeljuje kot največje izzive v 21. stoletju. Pri obravnavi teh družbenih problemov poudarja tudi obseg krize in nujnost, da demokratične sile sveta oblikujejo alternativo kapitalistični modernosti. Hkrati pa opozarja, da ne smemo ločevati posameznih problemov: »Zavedam se nevarnosti, ki izhajajo iz delitve določenega družbenega vprašanja na posamezne probleme. Za ta metodološki pristop, ki ga je razvila evropocentrična znanost z obvezno uporabo analitičnega razuma⁸, se morda zdi, da je pripeljal do nekaterih dosežkov, vendar ne smemo podcenjevati nevarnosti izgube celovitosti resnice.« (2)

Čeprav podrobna razprava o družbenih problemih, ki jih je obravnaval Abdullah Öcalan, na tem mestu ni mogoča, si vseeno na kratko oglejmo njihovo naravo in pomen. Da bi bile demokratične sile učinkovite, potrebujejo natančno izdelano idejo o alternativni obliki družbenega življenja - Öcalan jo opisuje v konceptu »demokratične modernosti« - in številni si danes prizadevajo za njeno uresničitev. Ko Abdullah Öcalan opisuje **oblast in državo** kot družbeni problem, poskuša s tem predstaviti izjemen razmah državne oblasti v obliki nacionalne države in s tem povezan razpad družbenih struktur. V OZN je trenutno včlanjenih 193 nacionalnih držav, ki so skupaj podredile praktično vse dele sveta centralizirani upravni logiki. Poleg tega po svetu delujejo podjetja, ki niso organizirana kot nacionalne države, vendar so kljub temu prevzele monopolno in hierarhično logiko moči in države. Mednarodna investicijska podjetja, kot je Blackrock (januarja 2022 je upravljala z deset bilijoni dolarjev kapitala(3)), ali

⁸ Abdullah Öcalan razlikuje analitično inteligenco od čustvene. Analitična inteligenca deluje po metodi ločevanja subjekta od objekta (pozitivizem) in omogoča človeštvu racionalni pogled na stvari, medtem ko je čustvena inteligenca holistično povezana z družbeno moralno, naravo in življenjem. Za Öcalana je ideal sredina, ko ljudje v dobro širše celote uporabljajo svoj izjemni um v povezavi z družbenimi vrednotami in naravo.

hedge skladi, kot je Bridgwater Associates, katerega ustanovitelj Ray Dalio je včasih veljal za enega najvplivnejših ljudi v ZDA (4), so konkretni primeri globalnega organiziranja po logiki državne oblasti. V zadnjih treh desetletjih je mogoče opaziti, kako kapitalistična modernost to logiko nenehno širi. To se manifestira v ustanavljanju novih majhnih nacionalnih držav - kot so Kosovo, Bosna in Hercegovina ali nacionalni državi podobna avtonomna regija Kurdistan - in širjenjem vpliva globalno delujočih podjetij, kot je Amazon (njegovi prihodki so leta 1996 znašali šestnajst milijonov dolarjev, leta 2020 pa že 386 milijard dolarjev (5)). Vzporedno s tako silovito naraščajočo močjo in vplivom poteka odvzemanje pravic na vseh področjih življenja.

Po Öcalanovem mnenju je posledica širjenja oblasti in države »šibka družba, ki ji je odvzeta zmožnost samoobrambe« (6). Ta razvoj strne v problem ***morale in politike***. Öcalan razume moralno kot način, »kako družbo opremiti s pravili, potrebnimi za nadaljnji obstoj, in zagotoviti sposobnost za njihovo izvajanje«, medtem ko namen politike vidi v tem, da »družbi zagotovi potrebna moralna pravila in v procesu nenehne razprave odloča o sredstvih in metodah, potrebnih za zadovoljitev temeljnih materialnih in intelektualnih potreb družbe« (7). Nasprotno pa so »oblast in državni aparati vedno postavljali »pravo« na mesto družbene morale in namesto socialne politike ob prvi priložnosti vsilil »državno upravo« (8).

Oslabitev družbene morale in izpodrivanje družbenih političnih institucij lahko opazujemo v življenju vseh posameznikov in njihovih vsakokratnih družbah. Dejstvo, da približno tri četrtine prebivalcev v Nemčiji ne zaupa političnim strankam v državi, na Madžarskem in v Španiji pa kar 90 odstotkov(9), govori o razsežnosti, do katere je razpadlo zaupanje v institucionalno politično kulturo v številnih predelih sveta. Öcalan v zvezi s tem omenja ***problem družbene mentalitete*** kot enega osrednjih izzivov našega časa. S tem misli na nevarne posledice slabitve samoodločajočega družbenega mišljenja in njegove prisvojitve s strani državnih institucij za proizvodnjo znanja, izobraževanja, verovanja in medijev. Öcalan do tega sklepa pride tako, da se

osredotoči na družbene zmožnosti mišljenja: »Z nabiranjem izkušenj se je razvijala družba, ki je bila v bistvu rezultat te koncentracije mišljenja. Več izkušenj kot je družba pridobila in bolj kot je bila misel osredotočena, več sposobnosti in moči je pridobila, zato se je lahko bolje prehranjevala, branila in razmnoževala.« (10)

Tako nacionalne države po svetu kot globalistične sile⁹ kapitalistične modernosti si prizadevajo razširiti svojo hegemonijo nad tem, kaj posamezniki in celotne družbe mislijo in doživljajo. Mladi v Nemčiji v povprečju več kot tri ure na dan gledajo videoposnetke na Netflixu, Amazon Primeu ali Youtubu (11) in tako rekoč vsak dan v tednu preživijo sedem do osem ur v državnih izobraževalnih ustanovah; ta dejstva govorijo o izjemno učinkovitem vsiljevanju družbenih vzorcev mišljenja in doživljanja.

Družba z zelo oslABLJENO moralno in politično držo se bo zagotovo soočila z resnimi **gospodarskimi težavami**. Öcalan o tem pravi: »Vsi gospodarski problemi, predvsem brezposelnost, so povezani s poblagovljanjem družbe.« (12) Po njegovem mnenju je zelo problematično, »da kapital omejuje družbo na dejavnosti, usmerjene v dobiček, kajti dejavnosti zaradi dobička in kapitala ne zadovoljujejo temeljnih potreb družbe« (13). Med intenzivnimi napadi na ekonomsko samozadostnost družb po svetu so sile kapitalistične modernosti monopolizirale in še zmeraj monopolizirajo naravno in družbeno bogastvo v zgodovinsko edinstvenem obsegu. V tem procesu sta bili še posebej pomembni razlastitev in monopolizacija zemlje. Ta proces je tako močno napredoval, tako da ima danes, na primer, v Angliji manj kot en odstotek prebivalstva v lasti 50 odstotkov zemlje (14).

⁹ Uredniška opomba: oznaka »globalističen« se pogostokrat uporablja kot skrajno desni pojem. V tem spisu avtor uporablja pojem »globalistične sile« za poimenovanje tistih akterjev, ki so del multinacionalnih korporacij, investicijskih skladov, offshore finančnih centrov, zasebnih vojsk itd. Izraz se uporablja za označitev nenacionalistične ali nedualistične osi moči (npr. namesto konflikta, ki poteka izključno med narodi ali med Vzhodom in Zahodom, obstajajo zaveznitva znotraj kapitalističnega razreda po vsem svetu).

V ZDA ima kalifornijska družina Emerson v lasti skoraj milijon hektarjev zemljišč, s čimer je postala največji lastnik zemljišč v državi; lastnik Amazona, Jeff Bezos, ima v lasti 170.000 hektarjev zemljišč (15). Ljudje so nasilno ločeni tako od pogojev za materialno gospodarsko proizvodnjo kot od sistemov znanja, ki so nastajali tisočletja. Vzporedno s tem hitro narašča odvisnost od gospodarskih monopolov, organiziranih po logiki državne moči. Glavni simptom tega razvoja je visoka stopnja brezposelnosti, ki v večini držav še zmeraj narašča. Na primer, uradna stopnja brezposelnosti v treh najbolj prizadetih državah je bila leta 2021 skoraj 34 odstotkov v Južni Afriki, več kot 28 odstotkov v Džibutiju in skoraj 29 odstotkov v Svaziju (16). Izjemno obsežna monopolizacija in ekonomsko osiromašenje velikega dela človeštva povzročata resne težave, ki jih vse pogosteje opažamo v vseh regijah sveta. Število ljudi, ki trpijo zaradi lakote, se je v zadnjih treh letih po vsem svetu povečalo za 150 milijonov ljudi na skupno 828 milijonov (17).

S poglobljanjem gospodarskih težav je neposredno povezan **industrializem**,¹⁰ ki se od 17. stoletja širi po vseh celinah. Öcalan v analizi tega problema pripiše velik pomen razlikovanju med industrijo kot tisočletnim družbenim dosežkom in industrializmom kapitalistične modernosti.

»Industrija je kot jedrska tehnologija. Ko jo uporabljajo monopoli, je lahko izjemna grožnja življenju, saj napoveduje tako ekološko katastrofo kot vojno. Njena uporaba za ustvarjanje dobička je namreč vse bolj očitna, ker stopnjuje okoljsko uničenje. Industrija pospešeno usmerja družbo v virtualno družbo. Ljudi vse bolj

¹⁰ Öcalan ne govori o industriji, kar bi lahko imelo tudi pozitivni pomen za družbo, ampak o industrializmu, ki služi profitno in kapitalsko usmerjenim monopolom. Industrializem definira kot »monopolno ideologijo in aparat«, ki ima ideološki, razredni in vojaški značaj in je odgovoren predvsem za uničevanje okolja, brezposelnost in nastanek »virtualne družbe«, v kateri je človek odtujen sebi, družbi in naravi zaradi napredujoče robotizacije, uporabe industrijskih metod za maksimiranje dobička in kopičenja kapitala.

nadomešča robotika. Če se bo to nadaljevalo, bodo ljudje hitro postali odvečni.« (18)

V zadnjih sto letih se je industrijska proizvodnja v ZDA povečala za več kot dvajsetkrat (19). Prav zaradi tega se človeštvo danes sooča z velikanskim **ekološkim problemom**. Reševanje ekološke krize je že desetletja ena glavnih zahtev demokratičnih sil v vseh predelih sveta. Zlasti mladinska in ženska gibanja so v zadnjih letih organizirala mednarodni odpor proti ekološkemu uničevanju, ki ga proizvaja kapitalistična modernost. Vlade posameznih nacionalnih držav in globalno organizirane sile so v večinoma izvajale politiko prisvajanja in pomiritve, saj dobro vedo, da zaradi dobičkarske logike kapitalistične modernosti rešitev ekološkega problema ni mogoča. Zato ne preseneča, da so izpusti CO₂ leta 2021 dosegli novo rekordno vrednost 36,3 giga tone (20). Z zaostrovanjem vojne v Ukrajini se je začelo dušiti razprave o ekoloških problemih, ker – v skladu z logiko državnih akterjev – so se zaradi vojne in gospodarske krize zamenjale prioritete, na primer, glede nujnosti plina, o ekološkemu uničevanju v vojni pa je prevladal molk.

Öcalan razpravlja tudi o večplastnosti **družbenega seksizma in vprašanja družine, žensk in prebivalstva** kot še enem perečem vprašanju. Čeprav v feminizmu že desetletja poteka intenzivna razprava in z njo povezana praksa, si demokratične sile še vedno prizadevajo razumeti problem v njegovi zgodovinski in sociološki razsežnosti ter celovito udejanjiti rešitve, ki bi izhajale iz družbe in bi jih ta sprejela. Ob zaostrovanju tretje svetovne vojne sile kapitalistične modernosti spodbujajo seksistično kulturo kot orodjem za slabitev žensk, ki so najpomembnejši vir moči v odporu in ohranjanju skupnostnih vrednot v družbi. Seksistična kultura preprečuje tudi družbeni mir, saj uničuje odnose med spoloma. Institucija družine je izpostavljena obsežnim napadom, ki na koncu vodijo v njen razpad, obenem pa jo zlasti nacionalistične sile hočejo preoblikovati in ji vsiliti korzet patriarhalnih vrednot. Po pričakovanjih naj bi se število prebivalstva na svetu, ki danes šteje približno osem milijard ljudi, do leta 2050 povečalo še za dve

milijardi (21), kar bo še poglobilo druge družbene probleme. Zaradi takšnega razvoja najbolj trpijo ženske. V okviru patriarhalne logike vojne se ženske soočajo z vse bolj seksistično kulturo, ki pritiska nanje, da se prilagodijo patriarhalnim telesnim idealom, družinskim vrednotam in vlogi matere.

Pomemben problem 21. stoletja je tudi izjemno intenzivna **urbanizacija**. Samo po sebi je mesto rezultat družbene ustvarjalnosti in njegova zgodovina je lahko stara več kot 10.000 let. Približno 5000 let so sile države in oblasti uporabljale mesto kot svojo organizacijsko bazo. Vendar, kot poudarja Öcalan, »se je prava kriza urbanizacije pojavila z industrijsko revolucijo v 19. stoletju. To ni bilo naključje, temveč eden od vidikov protidružbene narave industrializma. Osnovno breme mest so ekološki problemi, ki jih ustvarja, ker je mesto v svojem bistvu ločeno od okolja.« (22) Ta razvoj je zdaj dosegel tako ekstremne razsežnosti, da imajo urbane metropole, kot je npr. Tokio, uradno več kot 38 milijonov prebivalcev, devet drugih mest po svetu pa ima vsaj 20 milijonov prebivalcev. Od leta 1985 se je delež ljudi, ki živijo v mestih, povečal z 41,2 odstotka na skoraj 58 odstotkov. Po nekaterih ocenah bo do leta 2050 ta delež znašal 62,5 odstotka (23). Če se tega problema ne bo reševalo, se bodo socialne, kulturne, gospodarske in okoljske razmere še poslabšale.

Problem razredov in birokracije je za Öcalana pomemben, ker njuna nenehna prisotnost in širjenje slabita moralno-politično stanje družbe, saj povzročata normalizacijo izkoriščevalskih odnosov in izpodrivata družbene strukture samoupravljanja in samoobrambe. V tem kontekstu Öcalan trdi, da je vloga srednjega razreda v kapitalistični modernosti še posebej nevarna: »To je razred, ki je razvil gospodarski, politični, vojaški, ideološki in znanstveni monopol kapitala na globalni ravni, zaradi česar je najbolj protidružbeno usmerjen razred.« (24) Zaradi tisočletne zgodovine se morda danes zdijo razredi in birokracija marsikomu nujno potrebne institucije. Vendar Öcalan opozarja: »Samo zato, ker so razredi, ki jih omenjamo, obstajali toliko časa, še ne pomeni, da so legitimni ali da predstavljajo prave družbene vrednote.

Tumorja ne moremo šteti za normalen del telesa in na enak način lahko opazujemo družbene pojave. Poleg tega so vsi zatirani in izkoriščani nižji razredi nastali zaradi prisile in hegemonskih ideologij oblasti in države.« (25) Nacionalne države sveta skušajo z ustvarjanjem obsežnih birokratskih aparatov razširiti svoj nadzor nad področji družbenega življenja, ki so bila prvotno samoupravljana. S to širitvijo vežejo dele prebivalstva neposredno na nacionalne države prek finančne odvisnosti, kar omogočanja državi, da kaže svojo zmožnost ukrepanja. V logiki nacionalne države ta težnja ne pozna meja. V številnih državah je zdaj velik del prebivalstva neposredno zaposluje država, npr. nekaj več kot 30 odstotkov na Danskem, skoraj 29 odstotkov v Avstraliji in 25 odstotkov v Bosni in Hercegovini (26).

Dva osrednja družbena izziva 21. stoletja sta tudi **vprašnji izobraževanja in zdravstva**. Öcalan pravi: »V kapitalistični modernosti je nadzor nacionalne države nad izobraževanjem in zdravjem bistvenega pomena. Brez nadzora nad tema dvema poljema, od katerih je odvisen družbeno eksistencialni, zdrav in odprt razvoj, ter brez monopolistične nadvlade nad njima, je izjemno težko ohranjati vsesplošno hegemonijo in izkoriščanje. Nadzor nad izobraževanjem in zdravstvom je za monopole izjemno pomemben, saj se zavedajo, da zgolj z vojaško silo družbe ne morejo dobiti v svojo posest.« (27) V Nemčiji trenutno obiskuje šole s splošnoizobraževalnim programom 8,4 milijona učencev, 2,4 milijona poklicne šole (28), na nemških univerzah pa študira skoraj tri milijone ljudi (29). Za primerjavo: tako imenovane svobodne alternativne šole, ki se zaradi demokratične pedagogike zelo razlikujejo od izobraževalnih metod v državnih šolah, obiskuje v vsej Nemčiji le 9500 učencev (30). Na področju zdravstva skoraj enako močno prevladujejo nacionalno državni ali korporativni akterji kapitalistične modernosti. Tako usposabljanje, certificiranje, nadzor kakor tudi zaposlovanje zdravnikov in drugega zdravstvenega osebja so skoraj v celoti v njihovih rokah.

Zlasti po uničujočih svetovnih vojnah v 20. stoletju so uničujoče posledice, ki jih ima **militarizem** za družbo, globalno prepoznano vprašanje. Obenem lahko od začetka tega tisočletja opazujemo nenehno krepitev militaristične kulture in vojaškega oboroževanja v obliki globalne »vojne proti terorizmu« in današnjega soočanja med različnimi državnimi akterji multipolarnega sveta. Po desetletjih vojn je danes velik del sveta, zlasti Bližnji vzhod in številne afriške države, v ruševinah. Z začetkom vojne v Ukrajini prebivalci Evrope in Rusije ponovno neposredno občutijo uničujoče posledice militarizma. Abdullah Öcalan obravnava ta problem na podlagi tisočletne zgodovine militarizma in njegove nepogrešljive vloge v politiki državne oblasti:

»Vojska je najstrožje organizirana roka kapitala in oblasti. To pomeni, da je institucija, ki si ultimativno podredi družbo in jo zapre v kletko. Vojska je bila vedno tista sila, ki je prodirala v družbo, jo nadzorovala in si jo podrejala ne glede na obliko države, svoj vrhunec pa je doživela v dobi monopola srednjega razreda (buržoazije) in nacionalne države. Značilnost nacionalne države je, da je bil v imenu formiranja uradne vojske preostali del družbe uradno razorožen, monopol nad orožjem pa prenesen na državo in vojsko.« (31)

Leta 2021 so izdatki za orožje in vojaški material na svetovni ravni prvič od začetka beleženja presegle dva bilijona dolarjev in so znašali 2113 milijard dolarjev (32).

Dejstvo, da se danes človeštvo sooča tudi z vprašanjem **miru in demokracije**, je neposredno povezano z militarizmom. Abdullah Öcalan v tem kontekstu ugotavlja:

»Ko družba ne more več ustvarjati in upravljati institucij, ki zagotavljajo smiselno moralo in politično vodenje, pomeni, da je družba podlegla zatiranju in izkoriščanju ter da je v »vojnem stanju«. Zgodovino je mogoče opredeliti kot »stanje vojne«, ki jo vodijo civilizacije proti družbi. Ko postaneta morala in politika disfunkcionalni, je v družbi odprta samo ena pot: samoobramba. Vojno stanje ni nič

drugega kot odsotnost miru. Zato lahko mir omogoči le samoobramba. Mir brez samoobrambe je lahko samo izraz pokorščine in suženjstva. Danes liberalizem družbam in ljudem vsiljuje mir brez samoobrambe. Enostranska igra demokratične stabilnosti in sprave ne pomeni nič drugega kot figo v žepu za prevlado buržoaznega razreda. To ni nič drugega kot prikrito vojno stanje.« (33)

Ta temeljni pristop jasno kaže, da vojno stanje ne pomeni samo številnih vojaških spopadov v svetu, temveč tudi nenehne napade države na moralne in politične zmožnosti družbe. Vse dokler sile kapitalistične modernosti ne bodo zgolj vztrajale v vojnah, temveč bodo sprožale nove, vzporedno s tem pa družbe tega sveta ne bodo razvile zadostnih samoobrambnih zmogljivosti, bo odsotnost miru in demokracije še naprej problem vsega človeštva.

Nacionalistična in militaristična nevarnost prisvajanja družbenega nezadovoljstva

Skupnosti, ljudstva, ženske, mladi in delavci po vsem svetu iščejo rešitve za zgoraj opisane družbene probleme. Številni iščejo alternativni način življenja, osnovo, na kateri bi lahko premagali kapitalistično modernost in krize, ki jih je povzročila. Čedalje večja odprtost ljudi za iskanje življenja, ki temelji na svobodi, demokraciji in enakosti, pomembno krepi demokratične sile po svetu ter povečuje število njihovih pripadnikov, pripadnic, članov in članic. Hkrati si sile kapitalistične modernosti močno prizadevajo, da bi to preprečile ter družbeno nezadovoljstvo zajele in preusmerile drugam. Ker sile kapitalistične modernosti za obstoječe probleme ne morejo ponuditi nobene rešitve, skušajo z nacionalistično-militaristično agitacijo preusmeriti pozornost od sistemskih kriz in ustvarjati nacionalistično in militaristično vzdušje ter zatreti družbeno iskanje rešitev. Posledica tega je vzpon nacionalističnih strank v številnih državah po svetu. Zato je pomembno, da demokratične sile razumejo politične strategije širjenja nacionalizma in militarizma in da tem politikam ostro

nasprotujejo. Vendar morajo hkrati sprejeti odgovornost za zaščito družbe pred nevarnimi posledicami takšne državne politike odvračanja pozornosti. Sovraštvo med ljudmi, legitimacija tretje svetovne vojne, spodbujanje šovinistične samopodobe posamezne družbe in prikrivanje nasprotij med družbo in državo ne sodijo v politiko demokratičnih sil. Zaradi politike akterjev kapitalistične modernosti in perečih družbenih problemov so demokratične sile sveta odgovorne, da kratkomalo zavrnejo državno politiko nacionalizma in militarizma. Tako razsežnost krize kakor tudi nedržavni značaj demokratičnih sil zahtevajo v tretji svetovni vojni več kreativnosti in neodvisno ter daljnovidno politiko za obrambo interesov posameznih družb in človeštva kot celote.

Mirovna politika na podlagi paradigme demokratične modernosti

Vojne so eden najpomembnejših političnih forumov v interesu držav. Po drugi strani pa družbe in njihove demokratične sile ustvarjajo politično kulturo, ki temelji na miroljubnem pogajanju v danih protislovjih in konfliktih. Vendar pa bi bil odziv na tretjo svetovno vojno zgolj s klasično mirovno politiko pomanjkljiv. Tretja svetovna vojna je namreč konflikt, v katerem se na novo pogajamo o ideoloških in organizacijskih temeljih politike državne moči. Kot smo pokazali, se v tej vojni nacionalne države ne borijo le za svoj položaj v svetu (podobno kot v prvi in drugi svetovni vojni), temveč gre tudi za konflikt med nacionalnimi državami in globalističnimi silami za ohranitev in obnovitev kapitalističnega *statusa quo*. Zato si v tretji svetovni vojni tudi sile kapitalistične modernosti zastavljajo sistemska vprašanja. Ustrezna politika demokratičnih sil zahteva združevanje mirovne politike z ustvarjanjem alternative kapitalistični modernosti. Kursko osvobodilno gibanje in njegov ideološki vodja Abdullah Öcalan sta s sistemom demokratične modernosti ustvarila trdno osnovo za predloge. Na podlagi sistema demokratične modernosti kurdska družba, PKK in Kurdsko osvobodilno gibanje od začetka tega tisočletja vodijo mirovno

politiko proti uničujočim posledicam tretje svetovne vojne. To politiko lahko danes v praksi najbolje opazujemo v revoluciji v Rožavi in Avtonomni upravi severne in vzhodne Sirije. Že več kot deset let se na tem območju izvaja strategija širjenja družbene samoobrambe in samouprave ter izpodrivanja državnih oblastnih struktur, ne da bi se pri tem opredelilo za katero od obeh držav, ki sta udeleženi v konfliktu.

Ta »politika tretje poti« kaže, da se lahko demokratična sila – v tem primeru PKK – v tretji svetovni vojni pojavi kot samozavesten akter, ki sočasno opravlja dve nujni nalogi: obrambo pred napadi in grajenje struktur družbene samouprave. Zato je danes Avtonomna uprava severne in vzhodne Sirije najmočnejši zagovornik miru in demokracije na Bližnjem vzhodu, ki si dosledno prizadeva za politično rešitev vojne v Siriji in političnega kaosa na celotnem Bližnjem vzhodu. Avtonomna uprava severne in vzhodne Sirije kot zelo vpliven glas miru, ki vključuje vse akterje v regiji, danes ne bi mogla delovati v smeri demokratične rešitve, če ne bi demokratične modernost izvajala v praksi. Od leta 2012 se ta sistem samoupravljanja udejanja na vseh področjih družbenega življenja. Številne družbe v svetu danes nimajo dovolj organiziranih demokratičnih struktur z ustreznim programom, strategijo in taktiko, ki bi temeljili na celoviti paradigmi, zgrajeni iz konkretnih pogojev na terenu. Zato je toliko bolj pomembno, da vse demokratične sile sveta prepoznajo sistem demokratične modernosti kot vir moči in navdiha za svoje vsakokratne boje in poglobljajo poznavanje in razumevanje te paradigme. Ko bodo to storile, bodo bolj razumele svojo družbo in državo, ki je v sporu z njimi, ter tudi naravo kapitalistične modernosti. To jim bo omogočilo, da bodo na spodbuden način izobraževale in organizirali svoje člane in članice ter podpirale svojo družbo, da postane čim bolj samoobrambna in samoupravna. V tem smislu so demokratične sile, ki gradijo sistem demokratične modernosti kot osnovo svojih prizadevanj za mirovno politiko, najuspešnejši odgovor na tretjo svetovno vojno.

Nujnost zaveznitva demokratičnih sil

Enako pomembno kot razvoj ideološko-organizacijske moči v paradigmi demokratične modernosti, je pomembno tudi časovno okno, v katerem povsod po svetu delujejo demokratične sile. Sile kapitalistične modernosti bodo v prihodnjih letih in desetletjih še naprej širile tretjo svetovno vojno. Poleg vojnega žarišča na Bližnjem vzhodu in njegove širitve v Evropo bo v logiko vojne eskalacije verjetno potisnjena tudi Azija. Proti poglobljanju tretje svetovne vojne in posledični zaostritvi zgoraj obravnavanih družbenih problemov morajo demokratične sile zgraditi regionalne platforme. S pomočjo teh »demokratičnih platform demokratične modernosti« lahko razvijejo potrebno moč za ustavitev izzvanih vojn in preprečevanje novih konfliktov, ki jih ustvarjajo države in kapital.

Naloge regionalnih platform so obsežne in jih lahko določijo le demokratične sile, ki delujejo na terenu. Po eni strani je temeljnega pomena jasno družbeno zavračanje vojne in s tem vidno izkazovanje zavračanja militaristično-nacionalističnih politik držav. Po drugi strani pa so pomembne politike solidarnosti, enotnosti in miru, ki morajo nasprotovati nevarnim poskusom sil kapitalistične modernosti, da bi razdelile družbe in narode ter med njimi širile vojne. Poleg tega bodo morale demokratične sile regionalnih platform organizirati neposredno medsebojno podporo. To lahko storijo, na primer, na področju diplomacije, medijev, financ ali samoobrambe. S podporo regijam, ki jih je posebej prizadela tretja svetovna vojna, kot je Kurdistan, se lahko lokalnim demokratičnim silam omogoči izvajanje neodvisne, nedržavne politike, družbo pa usposobi, da se brani, namesto da bi bežala. Regionalne platforme si lahko v obliki konferenc, akademij in kongresov med seboj izmenjujejo izkušnje, znanje in ideje ter različne izkušnje organiziranja in upora. To je še posebej pomembno glede na to, da si morajo »platforme demokratične modernosti« aktivno prizadevati za gradnjo demokratične modernosti. Možnosti za gradnjo struktur družbene samoobrambe in samoupravljanja je že zdaj veliko in jih bo z razvojem tretje svetovne vojne samo še več. Na Bližnjem vzhodu, v Evropi, Aziji in drugih predelih sveta bodo

imele demokratične sile ne le priložnost, temveč tudi veliko odgovornost, da opolnomočijo družbe za zadovoljevanje lastnih potreb in obrambo svojih interesov.

Na podlagi pravilne analize tretje svetovne vojne se bo razvilo poglobljeno razumevanje sistema demokratične modernosti in političnega poenotenja. V obliki regionalnih zavezništav bo obrambna sposobnost demokratičnih sil postala še bolj samozavestna, pogumna in učinkovita, saj bo delovala v interesu vseh skupnosti, ljudstev, žensk, mladih in delavcev sveta ter posledično zaščitila obstoj človeštva kot celote. S tem se ne bo zaustavilo samo nevarno širjenje tretje svetovne vojne in uničevanje vseh temeljev življenja. Z izgradnjo demokratične modernosti bo logika oblasti in države postajala vse bolj nepomembna. Prej ko se bodo mednarodne demokratične sile lotile te naloge, prej se bo končala tretja svetovna vojna in utrla se bo pot svetovnemu demokratičnemu prebujenju.

Viri

- (1) <https://www.theguardian.com/world/2021/jan/20/china-revives-conspiracy-theory-of-us-army-link-to-covid>.
- (2) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, PM Press, 2019, 87.
- (3) <https://en.wikipedia.org/wiki/BlackRock>.
- (4) https://content.time.com/time/specials/packages/article/0,28804,2111975_2111976_2112006,00.html.
- (5) <https://dazeinfo.com/2019/10/24/amazon-revenue-worldwide-by-year-graphfarm/>.
- (6) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, 87.
- (7) *ibid.*, 88.
- (8) *ibid.*
- (9) <https://www.ipsos.com/de-de/das-misstrauen-ist-gross-populismus-und-politikverdrossenheit-deutschland-und-der-welt>.
- (10) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, 91.
- (11) <https://www.verivox.de/internet/nachrichten/streaming-jugendliche-nutzen-netflix-co-teils-ueber-fuenf-stunden-pro-tag-1119248/>.

- (12) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, 94
- (13) *ibid.*, 97.
- (14) <https://www.theguardian.com/money/2019/apr/17/who-owns-england-thousand-secret-landowners-author>.
- (15) <https://www.agrarheute.com/management/finanzen/besitzt-meiste-land-usa-bill-gates-gehört-dazu-589211>.
- (16) <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/37091/umfrage/laender-mit-der-hoechsten-arbeitslosenquote-seit-1998/>.
- (17) <https://www.who.int/news/item/06-07-2022-un-report--global-hunger-numbers-rose-to-as-many-as-828-million-in-2021>.
- (18) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, 98.
- (19) https://www.federalreserve.gov/releases/g17/100_years_of_ip_data.htm.
- (20) <https://www.iea.org/reports/global-energy-review-co2-emissions-in-2021-2>.
- (21) <https://news.un.org/en/story/2022/07/1122272>.
- (22) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom* 113.
- (23) <https://www.un.org/development/desa/en/news/population/2018-revision-of-world-urbanization-prospects.html>.
- (24) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, 119.
- (25) *ibid.*, 120.
- (26) https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_public_sector_size
- (27) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom* 124 - 125.
- (28) https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Bildung-Forschung-Kultur/Schulen/_inhalt.html.
- (29) <https://www.bpb.de/kurz-knapp/zahlen-und-fakten/soziale-situation-in-deutschland/61669/studierende/>.
- (30) <https://www.freie-alternativschulen.de/index.php/startseite/ueber-uns/daten-und-fakten>.
- (31) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, 127.
- (32) <https://www.sipri.org/publications/2022/sipri-fact-sheets/trends-world-military-expenditure-2021>.
- (33) Abdullah Öcalan, *Sociology of Freedom*, 129.